

ЛИСИЦЯ Михайло Павлович (15. 01. 1921, с. Високе, нині Брусилів. р-ну Житомир. обл. — 10. 01. 2012, Київ) — фізик-оптик. Доктор фізико-математичних наук (1962), професор (1963), академік НАНУ (1982). Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1991). Державна премія УРСР у галузі н. і. т. (1963, 1981). Золота медаль ім. В. Вернадського (2010). Учасник 2-ї світової війни. Держ. і бойові нагороди СРСР. Закін. Київський університет (1950), де 1954–76 й працював (1963–76 — за сумісництвом): 1961–76 — професор кафедри оптики; 1961–91 — зав. відділу оптики, 1991–2012 — гол. н. с. Інституту напівпровідників НАНУ (Київ). Встановив температурні залежності ймовірностей оптич. переходів у колив. спектрах газів, рідин і кристалів; виявив нове фіз. явище — резонанс Фермі-Давидова; довів принципову роль вбирання електромагніт. променювання вільними носіями заряду в лазер. ефекті напівпровід-

ників; дослідив механізм руйнування твердих тіл лазер. імпульсами великої потужності. У галузі неліній. оптики експериментально довів існування неліній. оптич. активності в гіротроп. напівпровідниках і гігант. повертання площини поляризації в кристалах кубіч. сингонії з тунел. центрами, розробив і впровадив у практику нові елементи лазер. техніки — модулятори, коректори параметрів лазер. випромінювання тощо. Л. сформулював заг. теорію багатозар. оптич. систем, створив перші в країні поляризатори інфрачервоного випромінювання, багатозар. дзеркала, світлоподіл. системи та фільтри, технологію виготовлення яких впроваджено на низці підприємств.

Основні праці

Волоконная оптика. К., 1968 (англ. мовою – Нью-Йорк; Єрусалим; Лондон, 1972); Резонанс Ферми. К., 1984; Лазери в науці і техніці. К., 1986; Оптическая перезарядка примеси в полупроводниках. К., 1992; Твердотельные оптические фильтры на гиротропных кристаллах. К., 1998; Занимательная оптика. К., 2002. Т. 1. Атмосферная и космическая оптика; 2003. Т. 2. Физиологическая оптика. Мир людей; 2006. Т. 3. Физиологическая оптика. Мир животных; 2008. Т. 4. Биoluminescencia; 2012. Т. 5. Волоконная оптика (усі – співавт.).

Рекомендована література

1. 90-річчя академіка НАН України М. П. Лисиці // УФЖ. 2011. Т. 56, № 1;
2. 90-річчя академіка НАН України М. П. Лисиці // Вісн. НАНУ. 2011. № 1.

В. М. Томашик

Бібліографічний опис:

Лисиця Михайло Павлович / В. М. Томашик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-54949>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).